

FOD Economie, K.M.O., Middenstand en Energie

Lancerings- event- BBBC 3 Substitutie

13 oktober 2023

.be

Algemene Informatie

Context van de projectoproep 'Belgium Builds Back Circular'

Green deal = Strategie voor een economie die...

- Modern, concurrerend en efficiënt omgaat met het gebruik van hulpbronnen
- Klimaatneutraal wil zijn tegen 2050

Herstel- en veerkrachtplan

= overheidsinvesteringen en structurele hervormingen...

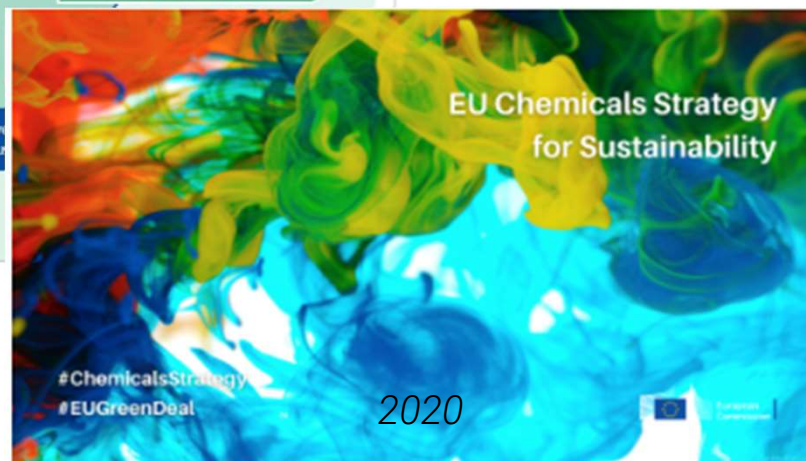
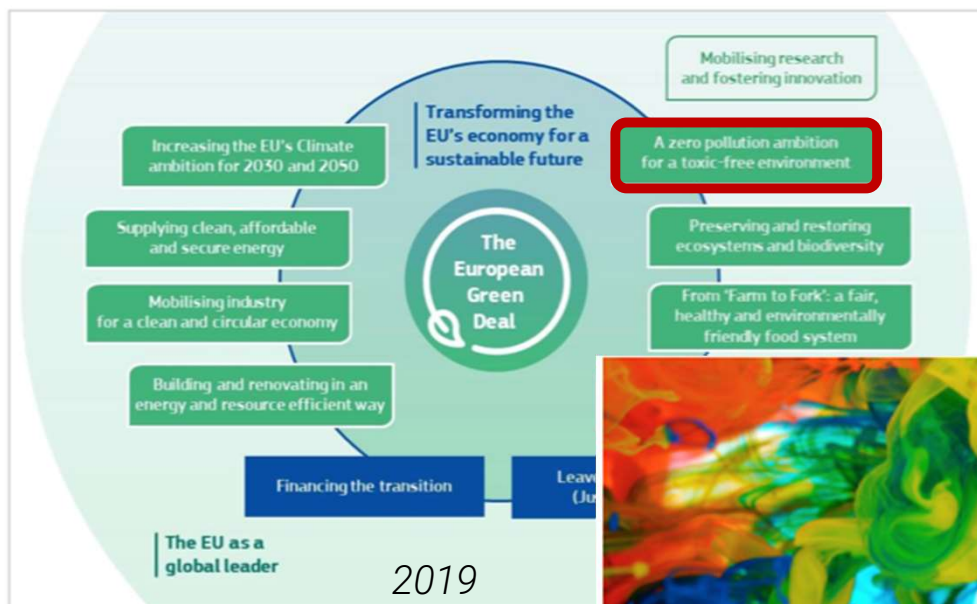
- Investeringsproject **Belgium Builds Back Circular (BBBC)**

➔ Versnelling van de transitie naar een circulaire economie in België.

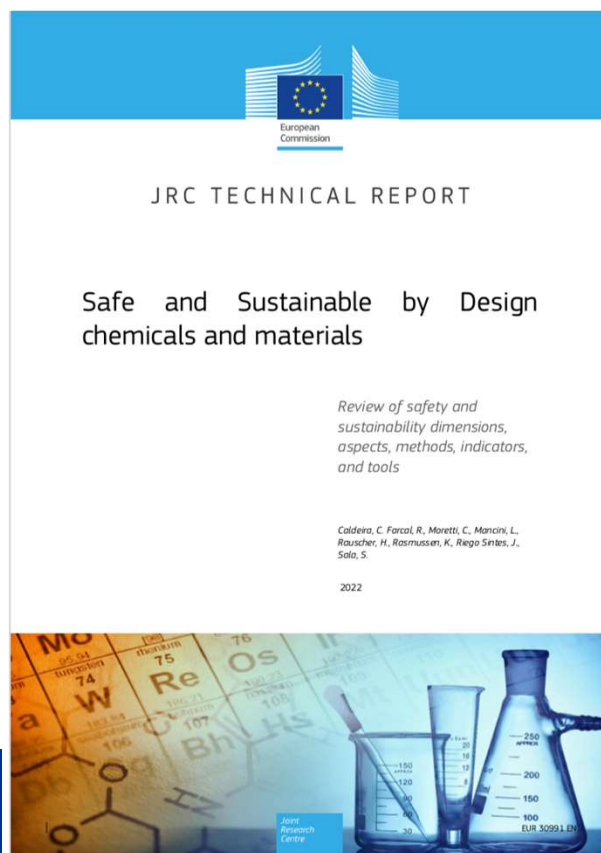
= Financieel instrument :
subsidies en leningen

Relevante Europese beleidskaders - substitutie

EU-actieplan: "Naar nulverontreiniging van lucht, water en bodem" (2021)

Relevante Europese beleidskaders - substitutie

Strategische doelstellingen BBBC 3

Algemeen

De projecten moeten ingrijpen in het **ontwerp** van een **materiaal, product of dienst** door **samenwerking** tussen verschillende actoren in de waardeketen en zo **positief bijdragen** aan...

- ✓ De strijd tegen de **klimaatverandering**
- ✓ De **preventie en bestrijding** van **verontreiniging**
- ✓ De **vermindering** van onze **afhankelijkheid van hulpbronnen**

Deze projecten moeten de volgende **strategische doelstellingen** nastreven:

- ✓ Stimuleren van **duurzame en circulaire systeeminnovatie**
- ✓ Bijdragen aan de **bescherming** en verbetering van de **volksgezondheid**
- ✓ Streven naar een **milieu vrij van toxische stoffen** ('toxic-free environment' en 'non-toxic material cycles')
- ✓ Streven naar **verminderd gebruik** en **lagere voetafdruk** van grondstoffen
- ✓ Versterken van het **concurrentievermogen** en **jobcreatie**

Operationele doelstellingen

Substitution

1

Een brede integratie van de huidig gekende principes rond "Safe and Sustainable by Design"

2

Terugdringen van het gebruik van de « most harmful substances » of « substances of concern » door substitutie, in de brede zin van het woord

Toepassingsgebied

Financiering voor projecten gericht op...

- ✓ Fundamenteel en toegepast onderzoek, inclusief onderzoek naar de (eco)toxicologie van alternatieven
 - ✓ De ontwikkeling van nieuwe processen die het gebruik van een "most harmful substance« of « substance of concern » overbodig maken;
 - ✓ De ontwikkeling van nieuwe stoffen of producten die "safe and sustainable by design" zijn (pre-industrieel onderzoek, pre-commercialisatie) binnen bestaande bedrijven of start-ups.
 - ✓ De ontwikkeling van innoverende ondernemingsmodellen die het gebruik van een "most harmful substance« of « substance of concern » overbodig maken;
 - ✓ De ontwikkeling van generieke instrumenten die nodig zijn voor de vervanging van « most harmful substances » of « substance of concern », indien deze instrumenten het potentieel hebben om door vele actoren in één of meer sectoren te worden gebruikt.
-

Voorbeelden:

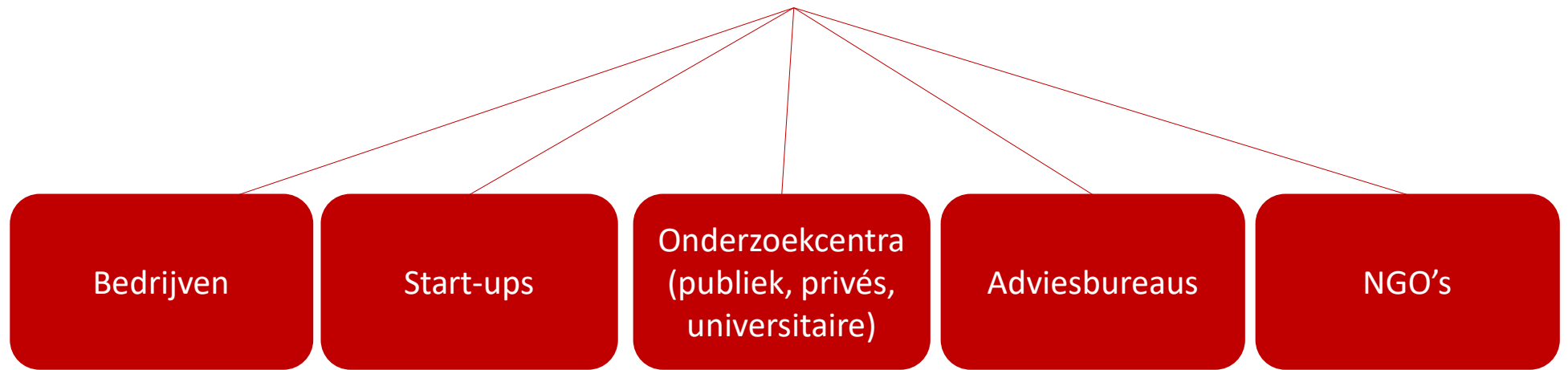
- Alternatives Assessment framework and Alternatives assessment training/guidance (OECD, Lowell Center for sustainable production).
- "Switchable" solvents to replace Trichloroethylene during the dyeing process of clothes.
- Chemical leasing is an example of an innovative business model (even though it mostly leads to reduction, but not elimination).
- Elimination of polymeric PFAS from Apple Macbook power/data supply (USB-C).
- PFAS-free etching products for electronics/semiconductor industry (Transene Company in the US).

Doelgroepen

Belgium Builds Back Circular III

Prioritaire stoffen

Prioritaire stoffen

3 prioritaire groepen van stoffen worden vastgesteld (bonuspunten, zie memorandum)

BELANGRIJK: Substitutieprojecten die binnen de scope van de BBBC2-oproep vallen en betrekking hebben op andere prioritaire stoffen zijn evenwel **niet uitgesloten**, tenzij zij onder de uitsluitingscriteria vallen (zoals beschreven in memorandum).

Er worden geen specifieke prioritaire domeinen vastgesteld (relevantie België)

Prioritaire stoffen

PFAS

per-fluoroalkyl stoffen (PFAS)

- Brede klasse van chemische stoffen met unieke eigenschappen, met betrekking tot veel verschillende toepassingen en sectoren

"PFAS are defined as fluorinated substances that contain at least one fully fluorinated methyl or methylene carbon atom (without any H/Cl/Br/I atom attached to it), i.e. with a few noted exceptions, any chemical with at least a perfluorinated methyl group (-CF₃) or a perfluorinated methylene group (-CF₂) is a PFAS."

- PFAS als groep: prioriteit voor substitutie vanwege menselijke gezondheid en milieuproblemen, wettelijke beperkingen (gepland)

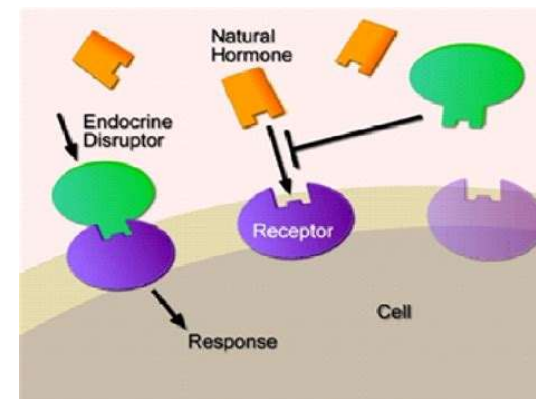
Prioritaire stoffen

Hormoonontregelaars

Hormoonontregelaars (EDs)

- **Toepassingsgebied:** stoffen die door deskundigen zijn beoordeeld (op ECHA en lidstaat-niveau) en waarvan de conclusie is dat zij hormoonontregelaars zijn
- [Beoordelingslijst hormoonontregelende stoffen - ECHA \(europa.eu\)](https://echa.europa.eu/nl/registers-overview)
- NAPED*-acties aanvullen met innovatiecomponent
- **Er worden geen specifieke prioritaire sectoren vastgesteld (relevantie België)**

* NAPED = Nation Action Plan on Endocrine Disruptors

Prioritaire stoffen

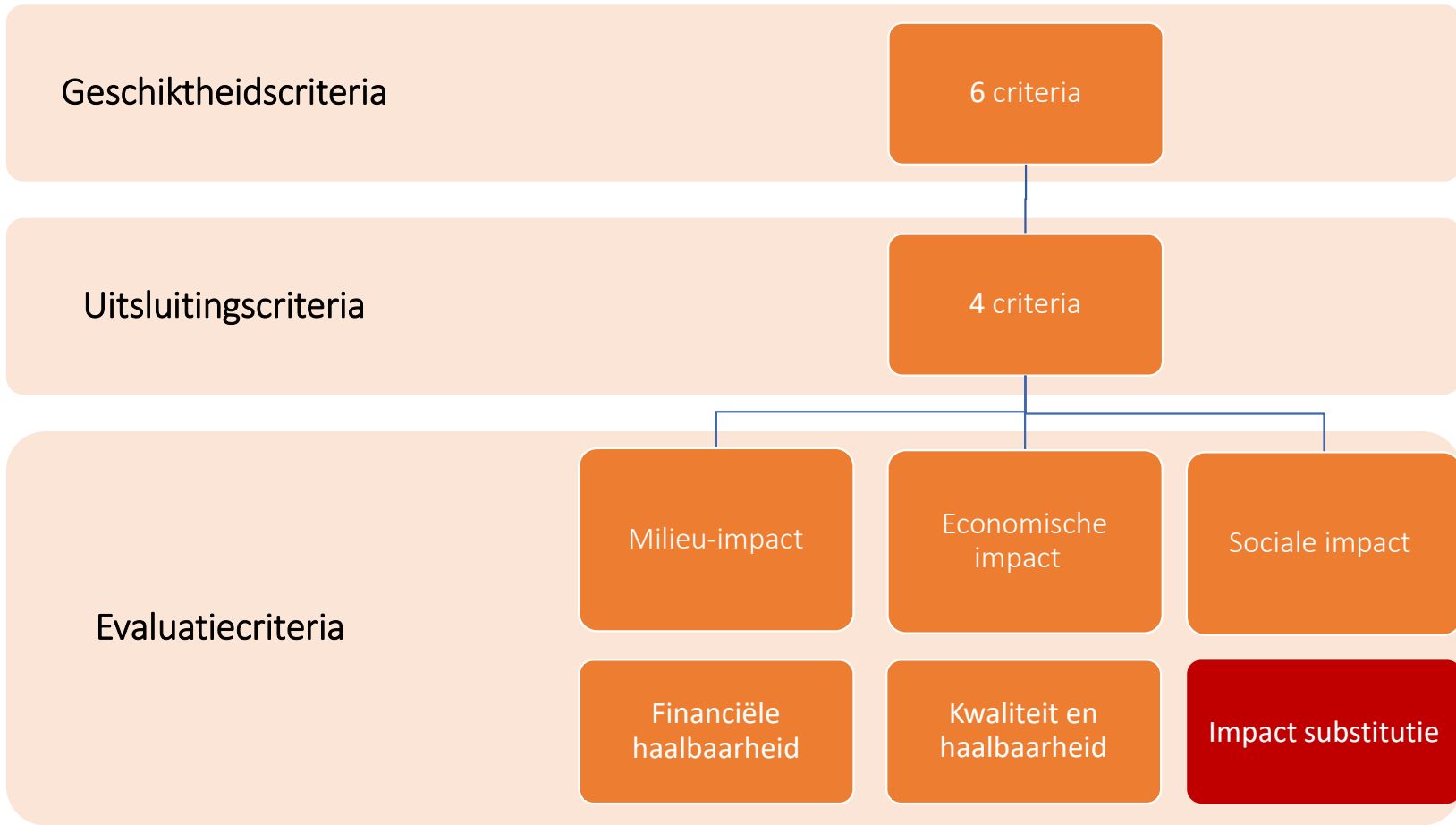
Prioritaire stoffen voor België

- Lijst van 12 stoffen die als prioritair zijn geïdentificeerd voor substitutie in België (industrie, consumenten)
- Op basis van preliminaire resultaten in kader van de lopende **BEP4CAL studie** (Belgisch Plan voor Chemische Alternatieven; publicatie Q4 2023)

CAS number	EC number	Name
123-77-3	204-650-8	Diazene-1,2-dicarboxamide (C,C'-azodi(formamide)) (ADCA)
121158-58-5	310-154-3	Phenol, dodecyl, branched
85535-85-9	287-477-0	Alkanes, C14-17, chloro
540-97-6	208-762-8	Dodecamethylcyclohexasiloxane
75-56-9	200-879-2	Methyloxirane (Propylene oxide)
127-19-5	204-826-4	N,N-dimethylacetamide
109-86-4	203-713-7	2-methoxyethanol
10043-35-3	233-139-2	Boric acid
-	701-028-2	tris(4-nonylphenyl, branched) phosphite
98-54-4	202-679-0	4-tert-butylphenol
61788-32-7	262-967-7	Terphenyl, hydrogenated
84-61-7	201-545-9	Dicyclohexyl phthalate

Evaluatiekader

Evaluatiekader

Geschiktheidscriteria

Uitsluitingscriteria

Evaluatiecriteria

1 Indiener

Organisaties of consortia, met inbegrip van:

- **KMO's, bedrijven, start-ups**
- **Adviesbureaus en soortgelijke instellingen**
- **Onderzoekscentra** (publiek, privé, universitaire, hoge scholen);
- **NGO's**

Indiener met vestigingseenheid in België

4 Locatie project

- Uitvoering op Belgisch grondgebied
- Potentiële milieu-, economische en sociale impact die hoofdzakelijk in België wordt bereikt

2 Geschiktheid van het project

- **Substitutie van « most harmful substances »**
- **Substitutie van « substances of concern »**

5 Financiële en operationele capaciteit

De indiener:

- Verkeert in een **gezonde financiële** situatie
- Heeft geen **belasting- of schulden m.b.t. sociale lasten**

De indiener:

- Is in staat het project tijdig uit te voeren en beschikt daartoe over de **vereiste ervaring en middelen**

3 Voldoen aan het DNSH-principe

- Deze beoordeling gebeurt aan de hand van de bijlage "DNSH Belgium Builds Back Circular."

6 Naleving van termijnen en vormvereisten

- Tijdige indiening
- Deelnemingsformulier is voorzien van een gekwalificeerde en rechtsgeldige **elektronische handtekening**
- Het deelnemingsformulier moet volledig en zorgvuldig worden ingevuld
- Het ingediende dossier moet **volledig** zijn en alle opgevraagde documenten bevatten (zie checklist in deelnemingsformulier)

1 *Financiële en
juridische
aspecten*

2 *DNSH en omgeving*

- Uitgesloten activiteiten wegens niet-conform aan de DNSH-principes (zie formulier)

3 *Specifiek voor substitutie*

- Substitutie van stoffen die geen « most harmful substance » of « substances of concern » zijn (SSbD, 2022)
- Wettelijke verplichting tot vervanging + overgangperiode < 2 jaar
- Alternatieven geïdentificeerd als « most harmful substances », « substance of concern », of die nanomaterialen bevatten/gebruiken
- Alternatieven opgenomen in lijsten van prioritaire of beperkte stoffen

4 *Algemeen*

Geschiktheidscriteria

Uitsluitingscriteria

Evaluatiecriteria

Milieu impact	Economische impact	Sociale impact	Financiële haalbaarheid	Kwaliteit en maturiteit van het project	Impact substitutie (40p totaal)				
					Identificatie chemische stof	Gevareneigenschappen van de stof	Potentieel voor humane blootstelling	Potentieel voor milieublootstelling	Beschikbaarheid bestaande alternatieven
40 punten	15 punten	15 punten	15 punten	25 punten	10 punten	15 punten	5 punten	5 punten	5 punten

Substitutieprojecten die betrekking hebben op één (of meer) van de prioritaire stoffen, krijgen **10 extra punten**.

Elk project krijgt een score op 160 punten. Projecten die **minder dan 75/160** scoren worden als **onvoldoende** geëvalueerd.

Geschiktheidscriteria

Uitsluitingscriteria

Evaluatiecriteria

Evaluatiecriteria	Subcriterium
1. Milieu-impact (40p)	1.1 Mitigatie van klimaatverandering (20p) 1.2 Transitie naar de circulaire economie (10p) 1.3 Preventie en bestrijding van verontreiniging (10p)
2. Economische impact (15p)	2.1 (Directe en indirecte) jobcreatie (10p) 2.2 Lokale verankering (5p)
3. Sociale impact (15p)	3.1 Inclusiviteit (5p) 3.2 Circulaire economie bewustwording, kennis en vaardigheden (5p) 3.3 Systeemverandering (5p)
4. Financiële haalbaarheid (15p)	4.1 Haalbaarheid en geloofwaardigheid van projectbegroting/financieel plan (5p) 4.2 Bestending van de activiteit (10p)
5. Kwaliteit en maturiteit van het project (25p)	5.1 Kwaliteit van het projectvoorstel (5p) 5.2 Innovatief karakter (technologische en procesvernieuwing, markt/business model vernieuwing) (10p) 5.3 Technische haalbaarheid (5p) 5.4 Geloofwaardigheid van het team (5p)
6. Impact substitutie (40p)	7.1 Identificatie van de chemische stof/het mengsel (10p) 7.2. Gevareneigenschappen van stof/mengsel (15p) 7.3 Potentieel voor humane blootstelling (5p) 7.4 Potentieel voor milieublootstelling (5p) 7.5 Beschikbaarheid van bestaande alternatieven (5p)
Bonus punten (10p)	Substitutieprojecten die betrekking hebben op één (of meer) van de prioritaire stoffen

DNSH-BEGINSEL

DNSH = DO NO SIGNIFICANT HARM

=Geen ernstige schade veroorzaken=

het project geen aanzienlijke schade veroorzaakt aan de zes Europese milieudoelstellingen:

- *beperking van klimaatverandering,*
- *aanpassing aan klimaatverandering,*
- *duurzaam gebruik en bescherming van water en mariene hulpbronnen,*
- *circulaire economie,*
- *preventie en bestrijding van verontreiniging (6) bescherming en herstel van biodiversiteit en ecosystemen.*

- Cf. Europese Taxonomieverordening (2020/852)

Contact voor vragen rond DNSH-beginsel: dsh@health.fgov.be

Budget, procedure en kalender

- **Bedrag van de financieel steun (subsidie) voor de laureaten: tussen €50 000 en €2 000 000**
- **Een aanvrager kan aan meerdere projecten deelnemen**
- **Cofinanciering mogelijk (Geen dubbele financiering ⚠)**

Wat zijn de voorschriften inzake staatssteun die van toepassing zijn op BBBC III?

Algemene Groepsvrijstellingsverordening (AGVV)

- AGVV = Een Europese verordening die bepaalt dat bepaalde staatssteun mag worden verleend zonder voorafgaande aanmelding bij de Europese Commissie.

Hoofdstuk III van AGVV :

- **Art. 25** : onderzoeks- en ontwikkelingsprojecten
- **Art. 28** : innovatie voor KMO's
- **Art. 29** : proces- en organisatie-innovatie

Fasen :

1

Bepaal welke van de 3 AGVV artikelen van toepassing kan zijn op het project

2

Breng uw project in lijn met de voorwaarden van het geselecteerde AGVV artikel:

- Analyse van de kosten die in aanmerking komen
- Analyse van de intensiteitsdrempel die moet worden toegepast om het steunbedrag te berekenen

Ontvankelijke kosten

In elk artikel van hoofdstuk III van AGVV worden de enige kosten vermeld die in aanmerking kunnen worden genomen voor de berekening van het steunbedrag.

- Voor **art. 25**:
 - ✓ Personeelskosten ;
 - ✓ Kosten van apparatuur en uitrusting ;
 - ✓ Kosten van gebouwen en gronden ;
 - ✓ Kosten van contractonderzoek, kennis en octrooien ;
 - ✓ Bijkomende algemene kosten en andere operationele uitgaven.
- Voor **art. 28** : In aanmerking komende kosten houden verband met de verkrijging van octrooien, met hooggekwalificeerd personeel en met innovatieadviesdiensten en diensten inzake innovatieondersteuning.
- Voor **art. 29** : In aanmerking komende kosten houden verband met :
 - ✓ Personeelskosten ;
 - ✓ Kosten van apparatuur en uitrusting, gebouwen en gronden;
 - ✓ Kosten van contractonderzoek, kennis en octrooien;
 - ✓ Bijkomende algemene kosten en andere exploitatiekosten.

➔ Elke projectpromotor moet de in aanmerking komende kosten kunnen verantwoorden overeenkomstig het artikel van hoofdstuk III van de AGVV waarop hij zijn steunaanvraag baseert.

➔ Zodra de subsidiabele kosten zijn vastgesteld, wordt daarop een intensiteitsdrempel toegepast (vastgesteld in het desbetreffende artikel van AGVV).

De intensiteitsdrempels **variëren naar gelang van het type onderneming** dat steun aanvraagt.

- Een basisdrempel is voorzien en kan worden verhoogd (+10%, +15%, +20%, enz.) wanneer aan bepaalde voorwaarden is voldaan (kleine onderneming, middelgrote onderneming, samenwerking tussen grote en kleine ondernemingen, enz.)

- Voor **art. 25**: projecten voor onderzoek en ontwikkeling
 - ✓ Fundamenteel onderzoek (**100%**)
 - ✓ industrieel onderzoek (**50 %**)
 - ✓ experimentele ontwikkeling (**25%**)
 - ✓ Haalbarheidsstudie (**50%**)
 - ✓ Deze bedragen kunnen worden verhoogd (tot max. 80%) voor daadwerkelijke samenwerkingsprojecten en voor middelgrote of kleine ondernemingen (artikel 25, § 6).
- Voor **art. 28** : innovatie van KMO's → intensiteit van **50 %**
- Voor **art. 29** : proces- en organisatie-innovatie
 - ✓ voornamelijk voor KMO's of grote ondernemingen die samenwerken met KMO's met een intensiteit van 15% voor grote ondernemingen en 50% voor KMO's

Ik heb al steun ontvangen, is dat een probleem ? NIET NOODZAKELIJK

Artikel 8 van de AGVV staat (onder voorwaarden) cumulering van staatssteun toe indien elk type AGVV steun (individuele steun) een bepaalde aanmeldingsdrempel niet overschrijdt.

Categorie	Subcategorie	Drempel per onderneming en per project
Steun voor onderzoeks- en ontwikkelingsprojecten	Fundamenteel onderzoek	€ 40 miljoen
	Industrieel onderzoek	€ 20 miljoen
	Experimentele ontwikkeling	€ 15 miljoen
	Haalbaarheidsstudies voorafgaand aan onderzoeksactiviteiten	€ 7,5 miljoen per studie
Innovatiesteun voor KMO's		€ 5 miljoen
Steun voor proces- en organisatie-innovatie		€ 7,5 miljoen

Algemene regel

→ Deze drempels mogen niet worden overschreden wanneer verschillende staatssteunmaatregelen worden gecumuleerd.

→ Er mag geen subsidie worden verleend voor kosten waarvoor reeds andere subsidie is verleend (geen dubbelfinanciering)

Alle eerder ontvangen overheidssteun moet worden gemeld, ongeacht of deze lokaal, regionaal of federaal is. (zie formulier)

Aanbevelingen

- ✓ Elke projectleider moet de **ontvankelijkheid van elke kost** die hij zal invullen, kunnen **staven** aan de hand van één van de artikelen van hoofdstuk III van de AGVV waarop hij zijn aanvraag voor staatssteun baseert.
- ✓ Indien u reeds staatssteun hebt ontvangen of van plan bent meer dan één steunaanvraag voor de AGVV in te dienen, moet u **alle bewijsstukken kunnen voorleggen** die de administratie in staat stelt de hierboven uiteengezette cumulatierregels correct toe te passen.
- ✓ Elke projectleider zal zijn **steunaanvraag moeten beperken tot slechts één van de 3 artikelen van de AGVV** die voor de oproep tot het indienen van voorstellen zijn geselecteerd, namelijk het artikel dat precies overeenstemt met de typologie van zijn project of projectonderdeel.

Bijlage
projectbudgettabel

Procedure en kalender

Timeline

04 oktober 2023
Lancering
oproep

**13 oktober 2023 –
12u**
Lancering event
substitutie

31 december 2023
Indiening van dossiers

Q&A (online)
**17 november 2023 –
10u**

Start van de
projecten: **Q2
2024**

Eind van de
projecten: **Q2
2026**

Documenten

- **Memorandum**
- **Deelnemingsformulier**
- **Bijlagen**
 - Gids substitutie
 - Bijlage budgettabel

Beschikbaar op de website van [de FOD Economie K.M.O., Middenstand en Energie](#)

FOD Economie, K.M.O., Middenstand en Energie

Contact

BBBCsubstitution@economie.fgov.be

Projects
Substitution

.be